

ven ikke for udtagelse af blod, fjernelse af mindre hudpartier samt andre mindre indgreb, der ganske må ligestilles hermed.

Denne bestemmelse foreslås opretholdt (lovforslagets § 18, stk. 2), og det forudsættes ved vedtagelse af dette lovforslag, at fjernelse af hornhinder, der i dag er et meget lille indgreb, kan henføres under denne bestemmelse i lighed med fjernelse af mindre hudpartier, således at de kan udtages i forbindelse med obduktion uden et krav om udtrykkeligt samtykke. Det kan i den forbindelse oplyses, at det ikke umiddelbart er muligt at konstatere, om et øjes hornhinde er fjernet, og at en hornhinde ved transplantation kan give en blind person synet igen. Hornhinder kan endvidere ligesom blod – men i modsætning til nyrer, hjerte, lever og bugspytkirtel – opbevares med henblik på senere transplantation.

Efter den gældende transplantationslov kan der i forbindelse med obduktioner endvidere udtages væv og andet biologisk materiale fra en afdød til videnskabelig brug.

I lovforslaget foreslås, at sådanne indgreb kun må foretages, såfremt afdødes nærmeste har givet udtrykkeligt samtykke hertil som ved transplantation (lovforslagets § 17).

Dette skal dog ikke gælde, hvis afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har truffet bestemmelse herom, eller indgrebet falder ind under den ovennævnte undtagelsesbestemmelse om mindre indgreb (lovforslagets § 18, stk. 2).

Den foreslåede bestemmelse (§ 17) om udtrykkeligt samtykke vil endvidere omfatte andre indgreb end obduktion og transplantation i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed, herunder indvæling af komplicerede operationsteknikker m.v.

5. Nugældende lovgivning

I bilag 4 og 5 til lovforslaget er den gældende lov om ligsyn m.v. (ligsynsloven) og loven om udtagelse af menneskeligt væv m.v. (transplantationsloven) optrykt.

Loven om udtagelse af menneskeligt væv m.v. blev vedtaget som lov nr. 246 af 9. juni 1967. Der henvises til Folketingstidende 1966–67, sp. 4488, 4818, 5261 og 5271 samt tillæg A, sp. 2975, og tillæg B, sp. 1865.

Til grund for lovforslagets udarbejdelse lå betænkning nr. 454 af 1967 vedrørende lovgivning om transplantation (transplantationsbetænkningen).

Ved § 15 i lov nr. 529 af 19. december 1969 om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser blev lovens aldersgrænse på 21 år i § 1, stk. 2, 1. og 2. pkt., § 2 og § 4, stk. 3, 2. pkt., ændret til 20 år.

Ved § 6 i lov nr. 313 af 10. juni 1976 om ændring af forskellige lovbestemmelser med 20 års aldersgrænser m.v. blev 20 års aldersgrænsen i de nævnte bestemmelser ændret til de nugældende 18 år.

Ved § 12, stk. 2, nr. 3, i ligsynsloven, der trådte i kraft den 1. april 1977, blev § 10, stk. 2, i transplantationsloven ophævet. Ophævelsen var begrundet i, at den nye ligsynslov ikke indeholdt en bestemmelse om, at døde personer ikke må tages ud af sengen før 6 timer efter dødens indtræden.

Lov om ligsyn m.v. blev vedtaget som lov nr. 279 af 26. maj 1976. Der henvises til Folketingstidende 1975–76, sp. 133, 557, 9861 og 10076 samt tillæg A, sp. 27, og tillæg B, sp. 1201.

Lovforslaget var udarbejdet på grundlag af betænkning nr. 537 fra 1969 vedrørende revision af ligsynsloven (ligsynsbetænkningen).

Ligsynsloven er ikke senere ændret.

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Som anført i de almindelige bemærkninger pkt. 2 b er det regeringens opfattelse, at en eventuel indførelse af hjerte- og levertransplantationer i Danmark i givet fald bør ske ved omprioriteringer inden for de eksisterende bevillingsrammer til sygehusvæsenet.

Lovforslagets bestemmelser om samtykke fra de pårørende til lægevidenskabelig obduktion og til transplantation skønnes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser af betydning.

7. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget er udarbejdet af Justitsministeriet i samarbejde med Indenrigsministeriet og Sundhedsstyrelsen.

Lovforslaget er i forbindelse med fremsættelsen sendt til høring hos bl.a. følgende myndigheder og organisationer: Landets amtskommuner, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Amdrårdsforeningen i Danmark, Den Almindelige Danske Lægeforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Kommunal Arbejderforbund, Retslægerådet, Embedslægeforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politidirektøren i København og Rigsadvokaten.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser